

**EUROOPA LIIDU
NÕUKOGU**

**Brüssel, 10. juuli 2009
(OR. en)**

**11225/2/09
REV 2**

CONCL 2

SAATEMÄRKUSED

Saatja: Eesistujariik

Saaja: Delegatsioonid

Teema: **EUROOPA ÜLEMKOGU BRÜSSELIS
18.–19. JUUNI 2009**

EESISTUJARIIGI JÄRELDUSED

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele Brüsselis kokku tulnud Euroopa Ülemkogu (18.–19. juuni 2009) eesistujariigi järelduste muudetud versioon.

Keset sügavaimat ülemaailmset majanduslangust pärast Teist maailmasõda demonstreeris Euroopa Ülemkogu taas liidu pühendumust ületada praegused raskused ning vaadata tulevikku, võttes vastu rea otsuseid, mille eesmärgiks on vastata kiiresti ja tõhusalt mitmesugustele väljakutsetele.

Olles veendunud, et Lissaboni lepinguga luuakse liidu jaoks parem tegevusraamistik paljudes valdkondades, leppisid riigipead ja valitsusjuhid kokku õiguslikes tagatistes, mille eesmärk on reageerida Iiri rahva muredele ja luua seeläbi võimalused, et nad saaksid kõnealuse lepingu kohta veel kord oma arvamust avaldada. Riigipead ja valitsusjuhid tegid samuti esimesed sammud järgmise komisjoni presidendi ametisse määramise protsessis.

Majanduskriis on kodanike jaoks endiselt esmatähtsaks küsimuseks. Pangandussektori ja reaalmajanduse toetuseks seni võetud oluliste meetmete abil on suudetud ära hoida finantskrahhi ja nende mõjul on hakanud taastuma reaalkasvu väljavaade. Euroopa Ülemkogu võttis vastu rea otsuseid, mille tulemusena peaks loodama uus finantsjärelevalve ülesehitus, eesmärgiga kaitsta Euroopa finantssüsteemi tulevaste riskide eest ja tagada, et minevikus tehtud vigu ei korrata enam kunagi. Kõige olulisem on tegeleda kriisi mõjuga tööhõivele, aidates inimestel säilitada oma töökoht või leida uus.

Võideldes edukalt kliimamuutuse vastu, toetatakse samuti liikumist jätkusuutliku majanduse suunas ja uute töökohtade loomist. Euroopa Ülemkogu võttis edasise meetmeid ELi seisukoha väljatöötamiseks käesoleva aasta lõpus toimuva Kopenhaageni kliimamuutuse konverentsi jaoks. Ülemkogu esitas selge märguande säilitada selles protsessis oma juhtroll ja kutsus ülejäänud rahvusvahelist üldsust andma oma täielikku panust eduka ja ambitsioonika tulemuse saavutamiseks Kopenhaagenis.

Euroopa Liidu liikmesriikide juhid väljendasid suurt muret dramaatilise olukorra pärast Vahemere piirkonnas ja leppisid kokku mitmetes meetmetes, et aidata kõige rohkem mõjutatud liikmesriike ebaseaduslike sissetöötajate sissevooluga tegelemisel ja edasiste inimtragöödiate vältimisel.

Euroopa Liidu liikmesriikide juhtide erilise tähelepanu alla jääb Euroopa Liidu roll maailmas. Euroopa Liidu liikmesriikide juhid rõhutasid transatlantiliste suhete strateegilist tähtsust ja tervitasid idapartnerluse käivitamist. Nad rõhutasid samuti, et Lähis-Ida rahuprotsess jääb 2009. aastal üheks ELi peamiseks prioriteediks. Euroopa Ülemkogu kinnitas taas, et ta peab väga oluliseks stabiilsust ja julgeolekut Afganistanis, Pakistanis ja kogu piirkonnas. Euroopa Ülemkogu võttis vastu avaldused Iraani ja Korea Rahvademokraatliku Vabariigi kohta. Birmat/Myanmari käsitlevas avalduses kutsusid Euroopa Liidu liikmesriikide juhid üles viivitamata ja tingimusteta vabastama Aung San Suu Kyi.

o

o o

Euroopa Ülemkogu kohtumisele eelnes Euroopa Parlamendi presidendi Hans-Gert Pötteringi ettekanne, millele järgnes arvamuste vahetamine. Euroopa Ülemkogu tänas soojalt härra Pötteringi tema presidendiks oleku ajal tehtud töö eest.

o
o o

I. Institutsioonilised küsimused

Iirimaa ja Lissaboni leping

1. Euroopa Ülemkogu tuletab meelde, et Lissaboni lepingu jõustumiseks peavad selle ratifitseerima 27 liikmesriiki kooskõlas oma põhiseadusest tulenevate nõuetega. Ülemkogu kinnitab taas, et ta soovib näha lepingu jõustumist enne 2009. aasta lõppu.
2. Euroopa Ülemkogu, olles võtnud hoolikalt teadmiseks Iirimaa peaministri väljendatud Iiri rahva mured, leppis oma 11.–12. detsembri 2008. aasta kohtumisel kokku, et Lissaboni lepingu jõustumise korral tehakse vastavalt vajalikele õiguslikele menetlustele otsus, mille kohaselt kuulub komisjoni jätkuvalt üks kodanik igast liikmesriigist.
3. Euroopa Ülemkogu leppis samuti kokku, et Iirimaa peaministri välja toodud Iiri rahva muid muresid, mis käsitlevad maksupoliitikat, õigust elule, haridust ja perekonda ning Iirimaa tavapärasest neutraliteedipoliitikat, käsitletakse Iirimaa ja teisi liikmeriike vastastikku rahuldaval viisil, andes vajaduse korral vajalikud õiguslikud tagatised. Samuti lepiti kokku, et kinnitatakse, et suurt tähtsust osutatakse mitmetele sotsiaalsetele küsimustele, sealhulgas töötajate õigustele.

4. Seda arvestades leppis Euroopa Ülemkogu kokku järgmises korras, mis on täielikult kooskõlas lepinguga ning mille eesmärk on tagada kindlustunnet ja reageerida Iiri rahva muredele:
- a) Euroopa Ülemkogu kokku tulnud Euroopa Liidu 27 liikmesriigi riigipeade ja valitsusjuhtide otsus Iiri rahva murede kohta seoses Lissaboni lepinguga (1. lisa);
 - b) pidulik avaldus töötajate õiguste, sotsiaalpoliitika ja muude küsimuste kohta (2. lisa).

Euroopa Liit on võtnud samuti teadmiseks Iirimaa ühepoolse avalduse (3. lisa), millele osutatakse Iirimaa Lissaboni lepingu ratifitseerimiskirjas.

5. Seoses 1. lisas toodud otsusega kinnitavad riigipead ja valitsusjuhid, et:
- i) käesolev otsus annab õigusliku tagatise, et Lissaboni lepingu jõustumine ei mõjuta Iiri rahva teatavaid mureküsimusi;
 - ii) käesoleva otsuse sisu on Lissaboni lepinguga täielikus vastavuses, ei eelda see kõnealuse lepingu taasratifitseerimist;
 - iii) otsus on õiguslikult siduv ja jõustub Lissaboni lepingu jõustumise kuupäeval;
 - iv) järgmise ühinemislepingu sõlmimise ajal näevad nad ette lisas esitatud otsuse sätete lisamise Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatavasse protokolli kooskõlas oma põhiseadusest tulenevate nõuetega;

- v) kõnealune protokoll ei muuda mingil viisil ELi ja selle liikmesriikide vahelisi suhteid. Protokolli ainus eesmärk on anda otsuses sisalduvatele selgitustele täielik lepingu staatus, et pakkuda lahendus Iiri rahva muredele. Selle staatus ei erine muudest sarnastest teiste liikmesriikide saadud protokollides sisalduvatest selgitustest. Protokoll selgitab, ent ei muuda Lissaboni lepingu sisu ja rakendamist.

Komisjoni presidendi ametisse nimetamine

6. Riigipead ja valitsusjuhid leppisid ühehäälselt kokku, et selle isiku nimi, kelle nad kavatsevad nimetada Euroopa Komisjoni presidendiks ajavahemikuks 2009–2014, on José Manuel DURÃO BARROSO.
7. Euroopa Ülemkogu praeguse eesistujariigi Tšehhi Vabariigi peaminister ja järgmise eesistujariigi Rootsi peaminister peavad arutelusid Euroopa Parlamendiga, et teha kindlaks, kas parlamendil on võimalik kinnitada kõnealune nimetamine juuli täiskogu istungil.
8. Pidades silmas neid arutelusid, teeb riigipeade ja valitsusjuhtide tasandil kokku tulev nõukogu EÜ asutamislepingu artikli 214 lõike 2 esimese lõigu alusel ametliku otsuse selle isiku nimetamise kohta, keda ta kavatseb määrata komisjoni presidendiks.
9. Nende teiste isikute nimetamise protsessi, kes määratakse komisjoni liikmeks, saab alustada üksnes siis, kui on selgunud ametisse nimetamise korra õiguslik alus.

EPd käsitlevad üleminekumeetmed

10. Euroopa Ülemkogu tuletab meelde oma 2008. aasta detsembri avaldust Euroopa Parlamendi koosseisu käsitlevate üleminekumeetmete kohta. Ülemkogu lepib kokku, et kõnealused meetmed sisaldavad 4. lisas kirjeldatud elemente. Kohe kui 2008. aasta detsembri avalduses sätestatud tingimused on täidetud, astub eesistujariik nende meetmete rakendamiseks vajalikud sammud.

II. Majandus-, finants- ja sotsiaalne olukord

11. Euroopa Liit, nagu ülejäänud maailmgi, seisab endiselt silmitsi sõjajärgse aja kõige sügavama ja ulatuslikuma majanduslanguse mõjudega. On äärmiselt tähtis, et EL jätkaks kriisile reageerimiseks nõutavate meetmete väljatöötamist ja rakendamist. Selle käigus tuleks tugineda viimaste kuude olulistele saavutustele ja tegutseda kooskõlas möödunud aasta detsembris kokkulepitud Euroopa majanduse elavdamise kavaga, mille üldine eelarve toetus kokku ulatub umbes 5 %ni SKPst aastatel 2009/2010. Nagu näitab nõukogu aruanne siseriiklike majanduse elavdamise meetmete hindamise kohta (10771/09), aitavad valitsuste ja keskpankade võetud märkimisväärsed meetmed piirata majanduslanguse negatiivseid mõjusid ja kaitsta töökohti. Samuti sillutavad need meetmed teed majanduse püsivale elavnemisele.
12. Euroopa Ülemkogu kinnitab taas oma kindlat pühendumust riigi rahanduse usaldusväärsuse tagamisele ning stabiilsuse ja kasvu paktile. Tulevikuarengud on endiselt ebakindlad. Nõukogus (ECOFIN) tuleb arutusele komisjoni poolt mai alguses koostatud majanduse ja eelarve väljavaadete prognoos. Euroopa Ülemkogu kordab taas oma kindlat tahet teha kõik vajalik, et taastada töökohad ja majanduskasv. Oluline on, et konsolideerimine peaks sammu majanduse elavnemisega. Selgesti läheb vaja usaldusväärset ja usutavat kriisist väljumise strateegiat, parandades muu hulgas keskpikka fiskaalraamistikku ja tagades koordineeritud majanduspoliitikad keskpikas perspektiivis.
13. Euroopa Ülemkogu toetab Lätis uute eelarvemeetmete vastuvõtmist eesmärgiga tagada märkimisväärne eelarve konsolideerimine käesoleval ja järgmisel aastal. Ülemkogu rõhutab, et vastuvõetud meetmete range rakendamise ja usutava keskpika strateegia abil saavutatakse praeguse kohandumisprogrammi edukas tulemus. Euroopa Ülemkogu toetab kindlalt komisjoni kavatsust esitada ettepanek maksebilansiraskuste korral antava abi järgmise osamakse kiireks väljamaksmiseks kohandumisprogrammi raames.

14. Euroopa Ülemkogu arutas olukorda piimaturul. Ülemkogu palus komisjonil esitada järgmise kahe kuu jooksul põhjaliku turuanalüüsi, sealhulgas võimalikud lahendused piimaturu stabiliseerimiseks, võttes seejuures arvesse ühise põllumajanduspoliitika tervisekontrolli tulemused.

Finantsturgudel uue korra loomine

15. Nõukogu aruandes finantstoetusskeemide tõhususe kohta (10772/09 + ADD 1) rõhutatakse, et riigi tagatised ja rekapiitaliseerimistoimingud on finantssektori krahhi ärahoidmiseks olnud äärmiselt olulised ning neil on olnud positiivne roll hoiustajate huvide kaitsmisel. Toetades krediidivoogusid reaalmajandusse, aitavad sellised meetmed samuti kaitsta töökohti.
16. Kuigi see koordineeritud strateegia ELi tasandil on olnud tõhus finantsturgude stabiliseerimisel, on finantssektori tegutsemiskeskond endiselt problemaatiline ja krediidivood on jäänud piiratuks. Seetõttu peavad valitsused olema valmis võtma võimalikke lisameetmeid, mida võib minna vaja rekapiitaliseerimiseks või bilansi puhastamiseks. Käimasolev kogu ELi hõlmav stressitestimine aitab paremini hinnata finantssüsteemi kohanemisvõimet, aitab kaasa finantsturgude suurema usaldusväärsuse loomisele ja hõlbustab koordineeritud poliitikameetmete võtmist ELi tasandil. Igasugune edasine tegevus peab olema kooskõlas ühtse turu põhimõtetega, tagama võrdsed võimalused ja võtma arvesse usutavat kriisist väljumise strateegiat. Komisjonil palutakse jätkata finantssektori toetuseks võetud meetmete jälgimist ja anda lisasuuniseid pangandussektori elujõulisuse taastamiseks.
17. Finantskriis on osutanud selgelt vajadusele parandada finantsasutuste reguleerimist ja järelevalvet nii Euroopas kui terves maailmas. Praeguse kriisi käigus ilmnunud kitsaskohtadega tegelemine aitab vältida kriise tulevikus. See aitab samuti taastada usalduse finantssüsteemi vastu, eelkõige edendades hoiustajate ja tarbijate kaitset, ning teeb seeläbi Euroopa majanduse elavdamise lihtsamaks.

18. ELi regulatiivse raamistiku täiustamisel on juba saavutatud märkimisväärsed edu, pidades eelkõige silmas kokkuleppe saavutamist kapitalinõuete direktiivi, reitinguagentuuride määruse ja solventsus II direktiivi osas. Euroopa Ülemkogu kutsub üles tegema kiireid edusamme finantsturu reguleerimisel, eelkõige seoses alternatiivsete investeerimisfondide reguleerimisega, hoiuste kaasajate ülesannete ja vastutusega ning tuletisväärtpaberiturgude läbipaistvuse ja stabiilsusega. Euroopa Ülemkogu kutsub samuti komisjoni ja liikmesriike üles kiirendama tööd ja tegema kiiresti edusamme reguleerivate normide protsüklilise mõjuga võitlemisel, näiteks kapitalinõuete ja langenud väärtusega varade osas. Ülemkogu kutsub samuti liikmesriike üles võtma kiiresti meetmeid seoses finantssektori ettevõtete juhtide palkade ja tasustamisega, võttes arvesse komisjoni soovitusi.
19. Komisjoni poolt 27. mail 2009 esitatud teatistes ja nõukogu 9. juuni 2009. aasta järeldustes esitatakse edasised sammud uue makro- ja mikrousaldatavusnormatiivide täitmise järelevalveraamistiku kehtestamiseks. Euroopa Ülemkogu toetab Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu loomist. See nõukogu hakkab jälgima ja hindama võimalikke ohte finantsstabiilsusele ning esitab vajaduse korral riskihoiatusi ja soovitusi meetmete võtmiseks ning jälgib nende rakendamist. EKP üldnõukogu liikmed valivad Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu eesistuja.

20. Euroopa Ülemkogu soovib samuti asutada Euroopa Finantsjärelevalveasutuste Süsteemi, mis koosneb kolmest uuest Euroopa järelevalveasutusest ning mille eesmärk on ajakohastada siseriikliku järelevalve kvaliteeti ja sidusust, tugevdada piiriüleste kontsernide järelevalvet, luues selleks järelevalvekolleegiume, ja kehtestada ühtse Euroopa eeskirjade kogumi, mida kohaldatakse kõikide finantsasutuste suhtes ühtsel turul. Tunnistades võimalikke või tingimuslikke kohustusi liikmesriikide jaoks, rõhutab Euroopa Ülemkogu, et Euroopa järelevalveasutuste võetavatel otsustel ei tohiks olla mingit soovimatut mõju liikmesriikide eelarvepoliitilisele vastutusele. Sellel tingimusel ja täienduseks nõukogu 9. juuni 2009. aasta järeldustele lepib Euroopa Ülemkogu kokku selles, et Euroopa Finantsjärelevalveasutuste Süsteemil peaksid olema siduvad ja proportsionaalsed volitused otsuste tegemiseks seoses sellega, kas järelevalveasutused täidavad oma nõudeid ühtse eeskirjade kogumi ja asjakohaste ühenduse õigusaktide alusel ning juhul, kui oma riigi ja teise riigi järelevalveasutuste vahel on erimeelsusi, sealhulgas järelevalvekolleegiumite raames. Euroopa järelevalveasutustel peaksid samuti olema järelevalvealased volitused seoses reitinguagentuuridega. Euroopa Ülemkogu rõhutab veelgi, kuivõrd tähtis on tagada, et uus raamistik toetaks nõuetekohaseid ja konkurentsivõimelisi ELi finantsturge.
21. Euroopa Ülemkogu tervitab komisjoni kavatsust esitada hiljemalt 2009. aasta sügisel õigusakti ettepanekud uue ELi järelevalveraamistiku kehtestamiseks, austades täielikult pädevuste tasakaalu ja finantsvastutust ning võttes täielikult arvesse nõukogu 9. juuni 2009. aasta järeldusi. Need ettepanekud tuleb kiiresti vastu võtta, et uue raamistiku saaks täielikult rakendada 2010. aasta jooksul. Euroopa Ülemkogu teeb edusammudest kokkuvõtte 2009. aasta oktoobri kohtumisel ja annab vajaduse korral uue suuna.

22. Samavõrra tähtis on edendada tööd laiaulatusliku finantskriiside vältimise ja juhtimise piiriülese raamistiku kehtestamiseks. Euroopa Ülemkogu palub komisjonil esitada konkreetsed ettepanekud, kuidas Euroopa Finantsjärelevalveasutuste Süsteem võiks kriisisituatsioonis täita järelevalveasutuste hulgas tõhusat koordineerijarolli, tunnustades samal ajal siseriiklike asutuste ülesandeid finantsstabiilsuse säilitamisel ja kriisi juhtimisel seoses võimalike riigi rahandust mõjutavate tagajärgedega ning austades täiel määral keskpankade ülesandeid, eelkõige likviidsusabi andmisel hädaolukorras.
23. Euroopa Liidul on jätkuvalt juhtroll ülemaailmsel tasandil, eelkõige G20 raames. Ta kutsub oma rahvusvahelisi partnereid üles täielikult rakendama Washingtonis ja Londonis võetud kohustusi, eelkõige seoses lisavahendite andmisega rahvusvahelistele finantsasutustele ning finants- ja regulatiivse raamistiku reformi kiirendamisega. Euroopa Ülemkogu kutsub nõukogu ja komisjoni üles tagama 24. ja 25. septembril 2009 toimuvaks G20 tippkohtumiseks põhjaliku ELi seisukoha ettevalmistamise. Samuti kutsub ülemkogu eesistujariiki ja komisjoni üles võtma ülemaailmse reguleerimise ja järelevalve teema süstemaatilisel kõne alla kontaktides rahvusvaheliste partneritega, sealhulgas kõige kõrgemal tasemel.
24. IMFi vahendite osas on liikmesriigid juba väljendanud oma valmisolekut anda kiiresti ajutist toetust kogusummas 75 miljardit eurot. Põhimõtteliselt on liikmesriigid valmis kandma oma osa täiendavatest finantseerimisvajadustest, kui need tekivad keskpikas perioodis uue laenuvõtmiskorralduse kaudu, kooskõlas nende majanduste osakaaluga, kajastatuna nende kvoodiosana, ja pidades silmas koormuse õiglast jagamist ülemaailmsel tasandil ning tunnistades vajalikku seost osamaksete ja esindatuse vahel. Selleks et tagada majanduse elavdamine kõikide jaoks õiglasel ja jätkusuutlikul viisil, kinnitab EL taas oma pühendumust aidata arengumaadel saavutada aastatuhande arengueesmärgid ja saavutada vastavad ELi ametliku arenguabi eesmärgid.

Jõupingutuste tugevdamine tööhõive toetuseks

25. Võitlus töötusega jääb peamiseks prioriteediks. Kuigi selle valdkonna tegevuse eest vastutavad esmajoonel liikmesriigid, on siin oluline osa ka Euroopa Liidul, kes saab luua ühise raamistiku, mida on vaja tagamaks, et võetavad meetmed oleksid koordineeritud, üksteist toetavad ja kooskõlas ühisturu eeskirjadega, ning kes saab seda raamistikku täiustada. Sellega seoses peame me kaitsma ja tugevdama sotsiaalkaitset, sotsiaalset ühtekuuluvust ja töötajate õigusi.
26. Prahas toimunud mitteametlikul tööhõivealasel tippkohtumisel arutati konkreetseid meetmeid kriisi tööhõivealaste ja sotsiaalsete tagajärgede leevendamiseks. Nende arutelude käigus määrati kindlaks kolm prioriteetset valdkonda, mis vajavad erilist tähelepanu nii liikmesriikide majanduse elavdamise pakettide kui ka Euroopa tasandil tehtud algatuste raames: i) tööhõive säilitamine, uute töökohtade loomine ja liikuvuse edendamine; ii) kutseoskuste täiendamine ja tööturu vajadustele vastamine; iii) töö saamise võimaluste suurendamine.
27. Praeguses olukorras on turvaline paindlikkus oluline vahend tööturgude ajakohastamiseks ja nende kohanemisvõime tugevdamiseks. Esmatähelepanu tuleks pöörata sellele, kuidas valmistada tööturud ette tulevaseks majanduse elavnemiseks: tuleb luua sõbralik keskkond ettevõtlike ja töökohtade loomise jaoks, investeerida oskustega, kohanemisvõimelisse ja motiveeritud tööjõusse ning muuta Euroopa konkurentsivõimeliseks, teadmispõhiseks, kaasavaks, innovatiivseks ja keskkonnahoidlikuks majanduseks. Oma koht on sotsiaalkaitstesüsteemidel ja sotsiaalse kaasamise poliitikatel kui automaatsetel majanduse stabilisaatoritel ja tõhusatel majanduslanguse sotsiaalse mõju pehmendamise ja inimeste tööturule naasmise aitamise mehhanismidel. Eritähelepanu tuleb samuti pöörata kõige haavatavamatele inimrühmadele ja uutele tõrjutuse ohtudele.

III. Kliimamuutused ja säästev areng

28. Kätte on jõudnud aeg, mil rahvusvaheline üldsus peab võtma vajalikud kohustused globaalse soojenemise piiramiseks, et see ei ületaks 2 °C. Sidus reageerimine nii kliimamuutuste kui ka majandus- ja finantskriisi väljakutsetele avab uued võimalused ja teeb võimalikuks ülemineku turvalisele ja jätkusuutlikule süsinikuvaesele majandusele, mis on suuteline tagama kasvu ja looma uusi töökohti.
29. Euroopa Liit kutsub taas kõiki osalejaid üles tegema koostööd ambitsioonika ja ulatusliku kokkuleppe saavutamiseks Kopenhaageni konverentsil ning kiirendama sel eesmärgil peetavaid läbirääkimisi. Ülemkogu rõhutab kõrgetasemeliste rahvusvaheliste kohtumiste tähtsat rolli arutelude edenemisel ning loodab, et eesseisvad olulised majandusfoorumid ja G8 kohtumised annavad positiivse panuse ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni protsessi. Selle ülemaailmse protsessi tugevdamiseks on EL intensiivistanud rahvusvaheliste partneritega kliimamuutuste teemal peetavaid kahepoolseid dialooge, sealhulgas hiljutistel tippkohtumistel Hiina, Jaapani, Kanada, Korea Vabariigi, USA ja Venemaaga.
30. Euroopa Liit on valmis olema selles protsessis eestvedajaks. Liit on võtnud endale ambitsioonika ja õiguslikult siduva kohustuse vähendada oma kasvuhoonegaaside heitkoguseid 2020. aastaks 20 % võrreldes 1990. aasta tasemega. Tingimusel et teised arenenud riigid kohustuvad vähendama oma heitkoguseid võrreldavas mahus ning et arengumaad annavad panuse vastavalt oma kohustustele ja võimalustele, kohustub liit kooskõlas 2008. aasta detsembri Euroopa Ülemkogu järeldestega suurendama oma kohustust 30 %-ni. Jõupingutused, mille tegemist liit ootab 2020. aastaks arenenud riikidelt ja arengumaadelt, eelkõige enam arenenud arengumaadelt, on esitatud nõukogu 2009. aasta märtsi järeldestes.

31. Euroopa Ülemkogu kinnitab nõukogu 9. juuni 2009. aasta järelused. Kõik riigid, välja arvatud vähim arenenud riigid, peaksid andma oma panuse kliimamuutustega võitlemise rahastamisse arengumaades, tuginedes universaalsetele, terviklikele ja konkreetsetele panustamisprintsipidele. Üheks peamiseks seni nõukogus toimunud ettevalmistustöö tulemuseks on arusaam, et panustamise aluspõhimõtteks peaks olema suutlikkus maksta ja võtta vastutust heitkoguste eest.¹ Euroopa Liit tunnistab vajamineva jõupingutuse ulatuslikkust ning, ehkki rõhutades erasektori finantseerimise esmatähtsat rolli, annab oma õiglase panuse kliimamuutuste mõju leevendamiseks ja nendega kohanemiseks mõeldud meetmete rahvusvahelisse toetamisse, eelkõige vähim arenenud riikides. Finantsmehhanismid peaksid nii palju kui võimalik tuginema olemasolevatele instrumentidele ja institutsioonidele, mida on vajaduse korral reformitud. Tuleb tagada tõhusad, tulemuslikud ja õiglased rahastamismehhanismid. See eeldab terviklike süsinikuvaese majandusarengu strateegiate kehtestamist arengumaade poolt ning leevendusmeetmete hindamiseks, neist aruandmiseks ja nende kontrollimiseks kõikehõlmava süsteemi kehtestamist neis riikides.
32. Euroopa Ülemkogu tervitab järgmise eesistujariigi kavatsust töötada tihedas koostöös komisjoniga välja tööprogramm, et tagada piisav aeg ELi siseseks koordineerimiseks ja otsuste tegemiseks enne olulisi rahvusvahelisi kohtumisi, mis valmistavad ette detsembris toimuvat Kopenhaageni konverentsi. Ülemkogu palub komisjonil esitada nii kiiresti kui võimalik ettepanekud, sealhulgas rahastamise kohta, ning on juhul, kui rahvusvaheliste läbirääkimiste areng seda võimaldab, valmis tegema oktoobris toimuval kohtumisel asjakohased otsused kõikide rahastamise aspektide kohta.
33. Säästev areng on endiselt Euroopa Liidu põhieesmärk ning see hõlmab nii majandusliku, sotsiaalse kui ka keskkonnamõõdme. Euroopa Ülemkogu palub nõukogul vaadata läbi komisjoni eduaruande säästva arengu strateegia rakendamise kohta eesmärgiga leppida võimalikult kiiresti kokku meetmetes, mida tuleks rakendada esmajärjekorras.

¹ See ei mõjuta koormuse jagamist ELi piires, mis määratakse kindlaks aegsasti enne Kopenhaageni konverentsi.

34. Euroopa Ülemkogu kutsub üles jätkama kiiresti tööd Läänemere piirkonda käsitleva komisjoni teatisega, et võtta Läänemere piirkonna strateegia vastu 2009. aasta oktoobri kohtumisel. Sellega seoses tervitab Euroopa Ülemkogu Läänemere energiaturu ühendamise tegevuskava kui olulist panust liidu energiajulgeoleku tugevdamisse. Ülemkogu kutsub ühtlasi komisjoni üles esitama enne 2010. aasta lõppu ELi Doonau piirkonna strateegia.
35. Energiavarustuse kindlus on jätkuvalt Euroopa Liidu üheks prioriteediks. Euroopa Ülemkogu võtab murega teadmiseks võimalikud probleemid, mis on seotud Venemaalt Ukraina kaudu tehtavate gaasitarnetega. Euroopa Ülemkogu on veendunud, et kõik osapooled peavad kinni oma kohustustest, et vältida ELi ja selle liikmesriikidesse suunduvate gaasitarnete katkemise kordumist. Nõukogu ja komisjon jätkavad olukorra tähelepanelikku jälgimist ja hindamist ning esitavad vajaduse korral Euroopa Ülemkogule asjakohase aruande. Seoses sellega on ülimalt oluline, et EL räägiks ka edaspidi ühel häälel oma partneritega, tuginedes Budapestis, Sofias ja Prahhas toimunud energiakonverentsidel saavutatud tulemustele.

Euroopa Ülemkogu tervitab eeltoodut silmas pidades nõukogu poolt saavutatud kokkulepet läbivaadatud naftavarude direktiivi suhtes ning jääb ootama gaasi varustuskindluse direktiivi kiiret esitamist komisjoni poolt, et jõuda võimalikult kiiresti kokkuleppele. Euroopa Ülemkogu vaatab oma oktoobri kohtumisel läbi edusammud, mida on saavutatud energia infrastruktuuride ja energiavarustussüsteemide omavahelise ühendamise ning kriisimehhanismide valdkonnas, kooskõlas märtsis kokku lepitud suunistega.

IV. Ebaseaduslik sisseränne

36. Hiljutised sündmused Küprosel, Kreekas, Itaalias ja Maltal rõhutavad vajadust kiiresti tugevdada jõupingutusi ebaseadusliku sisserände tõhusal viisil ärahoidmiseks ja sellega võitlemiseks ELi lõunapoolsetel merepiiridel, vältides sel viisil inimtragöödiaid tulevikus. Oluline on Euroopa otsusekindel reageerimine, mis põhineb jõulisel tegutsemisel, solidaarsusel ja ühisel vastutusel ning mis oleks kooskõlas Euroopa sisserände- ja varjupaigapaktiga ning rände suhtes võetud üldise lähenemisviisiga. Nende rakendamist tuleb kiirendada, eelkõige seoses päritolu- ja transiidiriikidega tehtava koostööga. Tegevus Vahemere lääneosa piirkonnas ning ida- ja kagupiiridel peab jätkuma.
37. Pidades silmas praegust rasket humanitaarolukorda, on vaja kiiresti võtta ja rakendada konkreetseid meetmeid. Euroopa Ülemkogu kutsub üles koordineerima vabatahtlikke meetmeid, et paigutada liidu piires ümber rahvusvahelise kaitse saajad nendes liikmesriikides, kes on vastuvõtlikud konkreetsele ja ebaproportsionaalsele survele, ning eriti haavatavad isikud. Ülemkogu tervitab komisjoni kavatsust võtta sellekohaseid meetmeid, alustades Malta katseprojektiga. Ülemkogu palub nõukogul ja Euroopa Parlamendil jõuda kokkuleppele, et teha võimalikuks Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiameti kiire loomine. Euroopa Ülemkogu rõhutab samuti vajadust tugevdada FRONTEXi koordineeritavaid piirikontrollioperatsioone, kehtestada selged eeskirjad ühispatrullides osalemiseks ja päästetud inimeste laevalt maale lubamiseks ning kasutada rohkem ühiseid tagasilende. Sellega seoses kutsub ülemkogu üles tegutsema jõuliselt selleks, et võidelda tõhusalt organiseeritud kuritegevuse ja kuritegelike võrgustikega, kes on seotud inimkaubandusega.

38. Euroopa Ülemkogu rõhutab vajadust tugevdada oluliselt koostööd kõikide peamiste lähte- ja transiidiriikidega. Euroopa Ülemkogu kutsub komisjoni uurima konkreetset koostööd kolmandate riikidega kooskõlas nõukogu poolt vastu võetud varasema mandaadiga. ELi tagasiivõetulepingute tõhusust tuleb suurendada osana üldisest ELi välispoliitikast. Prioriteediks on viia lõpule peamiste lähte- ja transiidiriikidega, nagu Liibüa ja Türgi, peetavad EÜ tagasiivõtmislepingute läbirääkimised; senini tuleb juba olemasolevad kahepoolsed lepingud asjakohaselt ellu viia.
39. Euroopa Ülemkogu kutsub nõukogu tungivalt üles eespool nimetatut uue mitmeaastase raamprogrammi koostamisel vabaduse, turvalisuse ja õiguse valdkonnas täiel määral arvesse võtma. Euroopa Ülemkogu kutsub komisjoni üles esitama Euroopa Ülemkogu järgmiseks kohtumiseks täiendavaid ettepanekuid, mis põhinevad asjakohasel reageeringul kõnealustele probleemidele.

V. Välissuhted

40. Euroopa Ülemkogu võttis vastu avaldused Pakistani ja Afganistani (5. lisa), Birma/Myanmari (6. lisa), Korea Rahvademokraatliku Vabariigi (7. lisa) ja Iraani kohta (8. lisa).
41. Euroopa Ülemkogu tervitab idapartnerluse käivitamist. Ülemkogu kordab taas oma veendumust, et kõnealuse algatuse edasine rakendamine nii selle kahe- kui mitmepoolses mõttes on oluline ja vastastikku kasulik Euroopa Liidule ja idapartneritele, aidates tuua jõukust ja stabiilsust kõigi osalevate riikide kodanikele. Ülemkogu kutsub komisjoni ja tulevasi eesistujariike üles jätkama oma tööd kooskõlas 7. mail 2009. aastal Prahhas toimunud tippkohtumise ühisavaldusega.

42. Lähis-Ida rahuprotsess jääb 2009. aastal üheks ELi peamiseks prioriteediks. Euroopa Ülemkogu kinnitab 15. juunil 2009. aastal vastu võetud nõukogu järelused.
43. Euroopa Ülemkogu kinnitab taas transatlantiliste suhete strateegilist tähtsust, nagu seda rõhutati 5. aprillil 2009 Prahas toimunud ELi ja USA tippkohtumisel. Euroopa Ülemkogu tervitab 15. juuni 2009. aasta ühisavaldust Guantánamo Bay kinnipidamiskeskuse sulgemise kohta, mis annab hoogu juurde jagatud väärtustel, rahvusvahelisel õigusel, inimõiguste austamisel ja õigusriigi põhimõtetel põhinevale terrorismivastase koostööle. Euroopa Ülemkogu tervitab samuti asjaolu, et USA tegi ettepaneku edendada USA ja ELi vahelist koostööd energiaküsimustes. Euroopa Ülemkogu ootab samuti süvendatud koostööd USAGA võitluses kliimamuutuse vastu, piirkondlikes, majandus- ja arenguküsimustes.
-

**EUROOPA ÜLEMKOGUS KOKKU TULNUD EUROOPA LIIDU 27 LIIKMESRIIGI
RIIGIPEADE JA VALITSUSJUHTIDE OTSUS IIRI RAHVA MUREDE KOHTA SEoses
LISSABONI LEPINGUGA**

Euroopa Liidu nende 27 liikmesriigi riigipead ja valitsusjuhid, kelle valitsused on Lissaboni lepingule alla kirjutanud,

võttes arvesse 12. juunil 2008 toimunud Iirimaa referendumit Lissaboni lepingu kohta ning Iirimaa peaministri välja toodud Iiri rahva muresid,

soovides lahendada neid muresid kooskõlas kõnealuse lepinguga,

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 11.–12. detsembri 2008. aasta järeldusi,

on leppinud kokku järgmises otsuses:

A JAGU

ÕIGUS ELULE, PEREKOND JA HARIDUS

Mitte miski Lissaboni lepingus (millega antakse juriidiline staatus Euroopa Liidu põhiõiguste hartale) ega nimetatud lepingu vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanevat ala käsitlevates sätetes ei mõjuta mingil viisil nende Iirimaa põhiseaduse sätete reguleerimisala ja kohaldatavust, mis käsitlevad kaitset seoses õigusega elule (artiklid 40.3.1, 40.3.2 ja 40.3.3), perekonna kaitset (artikkel 41) ja haridusega seotud õiguste kaitset (artiklid 42 ning 44.2.4 ja 44.2.5).

B JAGU

MAKSUSTAMINE

Mitte miski Lissaboni lepingus ei muuda ühegi liikmesriigi puhul kuidagi Euroopa Liidu pädevuse ulatust ega teostamist maksustamise valdkonnas.

C JAGU

JULGEOLEK JA KAITSE

Liidu tegevus rahvusvahelisel areenil tugineb sellistele põhimõtetele nagu demokraatia, õigusriik, inimõiguste ja põhivabaduste universaalsus ning jagamatus, samuti inimväärikuse, võrdsuse ja solidaarsuse ning Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja põhimõtete ja rahvusvahelise õiguse austamine.

Liidu ühine julgeoleku- ja kaitsepoliitika on ühise välis- ja julgeolekupoliitika lahutamatu osa ning tagab liidule operatiivse tegutsemisvõime, et viia läbi väljaspool liitu toimuvaid missioone, mille eesmärk on rahu tagamine, konfliktide ennetamine ja rahvusvahelise julgeoleku tugevdamine kooskõlas ÜRO põhikirja põhimõtetega.

See ei mõjuta liikmesriikide, sealhulgas Iirimaa julgeoleku- ja kaitsepoliitikat ega ühegi liikmesriigi kohustusi.

Lissaboni leping ei mõjuta ega piira Iirimaa tavapärase sõjalise neutraalsuse poliitika kohaldamist.

Liikmesriigid, sealhulgas Iirimaa võivad solidaarsuse vaimus ja ilma, et see piiraks nende tavapärase sõjalise neutraalsuse poliitika kohaldamist, iseseisvalt otsustada selle üle, millist abi või toetust antakse liikmesriigile, mis on langenud terrorirünnaku või oma territooriumil relvastatud kallaletungi ohvriks.

Kõik otsused, mis võivad viia ühiskaitseni, tuleb teha Euroopa Ülemkogu ühehäälsel otsusega. Liikmesriikide, nende hulgas Iirimaa pädevuses on otsustada kooskõlas Lissaboni lepingu sätete ja liikmesriigi põhiseadusest tulenevate nõuetega, kas ühiskaitset kohaldada või mitte.

Mitte miski käesolevas jaos ei mõjuta ega piira ühegi teise liikmesriigi seisukohta või poliitikat julgeoleku ja kaitse küsimustes.

Samuti on iga liikmesriigi pädevuses otsustada kooskõlas Lissaboni lepingu sätete ja kõikide siseriiklikust õigusest tulenevate nõuetega, kas osaleda alalises struktureeritud koostöös või Euroopa Kaitseagentuuris.

Lissaboni lepinguga ei nähta ette Euroopa sõjaväe loomist ega mitte ühessegi sõjalisel üksusse värbamist.

Kõnealune leping ei mõjuta Iirimaa ega ühegi teise liikmesriigi õigust otsustada oma kaitse- ja julgeolekukulutuste olemuse ja mahu ning oma kaitsevõime olemuse üle.

Iirimaa ja kõikide teiste liikmesriikide pädevuses on iseseisvalt otsustada kooskõlas kõikide siseriiklikust õigusest tulenevate nõuetega, kas osaleda mis tahes sõjalises operatsioonis või mitte.

D JAGU

LÕPPSÄTTED

Käesolev otsus jõustub Lissaboni lepingu jõustumise päeval.

**PIDULIK AVALDUS TÖÖTAJATE ÕIGUSTE, SOTSIAALPOLIITIKA JA
MUUDE KÜSIMUSTE KOHTA**

Euroopa Ülemkogu kinnitab, et liit peab väga tähtsaks järgmist:

- sotsiaalne areng ja töötajate õiguste kaitse;
- avalikud teenused;
- liikmesriikide vastutus haridus- ja tervishoiuteenuste osutamise eest;
- riiklike, piirkondlike ja kohalike asutuste oluline roll ja laiaulatuslik kaalutusõigus osutada, tellida ja korraldada üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid;

Ülemkogu rõhutab, et seda tehes tuleb järgida ELi aluslepingute üldist raamistikku ja sätteid.

Selle rõhutamiseks tuleb ülemkogu Lissaboni lepinguga muudetud aluslepingute puhul meelde järgmist:

- aluslepingutega rajatakse siseturg ning seatakse eesmärgiks säästev areng, mis põhineb tasakaalustatud majanduskasvul, hindade stabiilsusel ja kõrge konkurentsivõimega sotsiaalsel turumajandusel, mille eesmärk on saavutada täielik tööhõive ja sotsiaalne progress, samuti kõrgetasemelisel keskkonnakaitasel ja keskkonna kvaliteedi parandamisel;
- aluslepingutes väljendatakse liidu väärtusi;
- aluslepingutes tunnustatakse Euroopa Liidu põhiõiguste hartas sätestatud õigusi, vabadusi ja põhimõtteid vastavalt Euroopa Liidu lepingu artiklile 6;

- aluslepingute eesmärk on võidelda sotsiaalse tõrjutuse ja diskrimineerimise vastu ning edendada sotsiaalset õiglust ja kaitset, naiste ja meeste võrdõiguslikkust, põlvkondade solidaarsust ja lapse õiguste kaitset;
- aluslepingud kohustavad liitu võtma oma poliitika ja meetmete määratlemisel ja rakendamisel arvesse kõrge tööhõive taseme edendamist, piisava sotsiaalse kaitse tagamist, sotsiaalse tõrjutuse vastast võitlust ning hariduse, koolituse ja inimeste tervise kaitse kõrge tasemega seotud nõudeid;
- aluslepingud hõlmavad liidu ühise väärtusena riiklike, piirkondlike ja kohalike asutuste olulist rolli ja laiaulatuslikku kaalutusõigust osutada, tellida ja korraldada üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid nii palju kui võimalik vastavalt kasutajate vajadustele;
- aluslepingud ei mõjuta mingil moel liikmesriikide pädevust osutada, tellida ja korraldada majandushuvi mitte pakkuvaid üldhuviteenuseid;
- aluslepingud näevad ette, et ühise kaubanduspoliitika valdkonnas peab nõukogu tegema ühehäälsel otsusel rahvusvaheliste lepingute üle läbirääkimisteks ja nende sõlmimiseks sotsiaal-, haridus- ja tervishoiuteenuste valdkonnas, kui need lepingud võivad tõsiselt häirida selliste teenuste osutamise riiklikku korraldust ning piirata liikmesriikide vastutust selliste teenuste osutamisel; ning
- aluslepingud näevad ette, et liit tunnustab ja edendab tööturu osapoolte rolli Euroopa Liidu tasandil ning aitab kaasa tööturu osapoolte dialoogile, võttes arvesse siseriiklike süsteemide mitmekesisust ja austades tööturu osapoolte sõltumatust.

IIRIMAA AVALDUS

Iirimaa kinnitab taas oma ustavust eesmärkidele ja põhimõtetele, mis on sätestatud ÜRO põhikirjas, millega antakse peamine vastutus rahvusvahelise rahu ja julgeoleku säilitamise eest ÜRO Julgeolekunõukogule.

Iirimaa tuletab meelde oma pühendumust Euroopa Liidu ühisele välis- ja julgeolekupoliitikale, nagu Iiri rahvas on kiitnud heaks mitmel referendumil.

Iirimaa kinnitab, et tema osalemine Euroopa Liidu ühises välis- ja julgeolekupoliitikas ei mõjuta tema väljakujunenud sõjalise neutraalsuse põhimõtet. Euroopa Liidu lepingus öeldakse selgelt, et liidu julgeoleku- ja kaitsepoliitika ei mõjuta teatavate liikmesriikide julgeoleku- ja kaitsepoliitika eripära.

Kooskõlas oma väljakujunenud sõjalise neutraalsuse põhimõttega ei ole Iirimaa seotud ühegi vastastikuse kaitsekohustusega. Euroopa Liidu lepingus sätestatakse, et kõik liidu otsused, mis võivad viia ühiskaitseni, tuleb teha liikmesriikide ühehäälsel otsusel ja võtta vastu kooskõlas liikmesriikide põhiseadusest tulenevate nõuetega. Iirimaa põhiseadusega nõutakse referendumit korraldamist iga sellise Iirimaa suhtes kohaldatava otsuse vastuvõtmise puhul ning Lissaboni lepingu ratifitseerimine Iirimaa poolt ei mõjuta seda nõuet.

Iirimaa kordab taas oma pühendumust rahu ideele ja sõbralikule rahvastevahelisele koostööle ning rahvusvaheliste vaidluste rahumeelse lahendamise põhimõttele. Ta kinnitab veel kord oma kindlat pühendumust konfliktide vältimisele, lahendamisele ja rahutagamisele ning tuletab sellega seoses meelde oma sõjalise ja tsiviilpersonali saavutusi.

Iirimaa kordab, et Iirimaa Kaitseväge koosseisu osalemine ülemereoperatsioonidel, sealhulgas Euroopa ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika alusel korraldatavatel operatsioonidel, nõuab vastavalt Iirimaa seadustele a) operatsiooni jaoks loa andmist Julgeolekunõukogu või ÜRO Peaassamblee poolt, b) Iirimaa Valitsuse nõusolekut ja c) Dáil Éireanni heakskiitu.

Iirimaa märgib, et miski ei kohusta teda osalema alalises struktureeritud koostöös, nagu on ette nähtud Euroopa Liidu lepinguga. Iga Iirimaa osalemist võimaldav otsus vajab vastavalt Iirimaa seadustele Dáil Éireanni heakskiitu.

Iirimaa märgib samuti, et miski ei kohusta teda osalema Euroopa Kaitseagentuuris või selle egiidi all algatatud konkreetsetes projektides või programmides. Iga otsus osaleda sellistes projektides või programmides nõuab vastavalt Iirimaa seadustele siseriiklikku menetlemist ja Dáil Éireanni heakskiitu. Iirimaa teatab, et ta osaleb ainult nendes projektides ja programmides, mis aitavad tugevdada võimeid, mida nõutakse ÜRO mandaadiga rahuvalvemissioonidel, konfliktide ennetamisel ja rahvusvahelise julgeoleku tugevdamisel osalemiseks vastavalt ÜRO põhikirja põhimõtetele.

Lissaboni lepingu jõustumine ei mõjuta käesolevas avalduses kirjeldatud olukorda. Juhul kui Iirimaa ratifitseerib Lissaboni lepingu, osutatakse Iirimaa ratifitseerimiskirjas käesolevale avaldusele.

4. LISA

Euroopa Parlamendi koosseisu ja liikmete arvuga seoses võetavad üleminekumeetmed

- a) Juunis toimunud EP valimiste ajal täidetud 736 parlamendi liikme kohale lisatakse veel 18 kohta:

Bulgaaria	1	Madalmaad	1
Hispaania	4	Austria	2
Prantsusmaa	2	Poola	1
Itaalia	1	Sloveenia	1
Läti	1	Rootsi	2
Malta	1	Ühendkuningriik	1

- b) Nende lisakohtade täitmiseks nimetavad asjaomased liikmesriigid isikud vastavalt oma siseriiklikele õigusaktidele ja tingimusele, et need isikud on valitud otsestest ja üldistel valimistel, eelkõige kas erakorralistel valimistel või tuginedes 2009. aasta juunis toimunud Euroopa valimiste tulemustele, või lastes oma riigi parlamendil nimetada oma liikmete hulgast vajamineva arvu liikmeid¹.

¹ Sellisel juhul kohaldatakse kahel ametikohal töötamise keeldu käsitlevat eeskirja, nagu see on ette nähtud otsestest ja üldisel valimisel esindajate Euroopa Parlamenti valimist käsitlevas aktis.

AVALDUS PAKISTANI JA AFGANISTANI KOHTA

Euroopa Liit peab väga oluliseks stabiilsust ja julgeolekut Pakistanis ja Afganistanis ning kogu piirkonnas. Nii Afganistani kui Pakistani ees seisavad keerulised ja kiireloomulised väljakutsed. Kuigi EL kinnitab taas oma erilist sidet mõlema riigiga, on mõned väljakutsed omavahel tihedalt seotud ning neid on võimalik lahendada üksnes nende osapoolte koostöö kaudu, kelle huvides on piirkonna stabiilsus, julgeolek ja areng. EL tervitab tihenevat dialoogi Afganistani ja Pakistani valitsuse vahel ning jätkab dialoogi toetamist ning innustab osapooli edasi arendama hiljutisi arenguid, mis on suunatud nendevaheliste suhete parandamisele.

Pakistan

Euroopa Liit tervitab hiljutise ELi ja Pakistani vahelise tippkohtumise edukat tulemust, mille puhul on tegemist sammuga strateegilise dialoogi suunas. EL ja Pakistan on pühendunud sellele, et saavutada põhieesmärk, milleks on võitlus terrorismi ja radikaliseerumise vastu. EL tunnistab, et Pakistan on teinud suuri edusamme üleminekul demokraatlikule tsiviilvalitsusele ning aitab jätkuvalt välja arendada institutsioone, et täiendavalt tugevdada demokraatlikke struktuure Pakistanis. Euroopa Komisjon on võtnud kohustuse eraldada 72 miljoni euro suuruses summas humanitaarabi ja kasutada täiendavad 50 miljonit eurot taastamise ja ülesehitamise toetamiseks, tõstes Pakistanis ümberasustatud isikutele antava toetuse summa kokku üle 120 miljoni euro.

EL ja Pakistani valitsus keskenduvad nüüd tippkohtumise järelmeetmetele. Sellega seoses rõhutab Euroopa Ülemkogu püsiva majandusarengu tähtsust Pakistanis edasiste edusammude tegemiseks ning ELi ja Pakistani vaheliste kaubandussuhete märkimisväärse tõhustamise tähtsust, sealhulgas pikemas perspektiivis võimaliku vabakaubanduslepingu sõlmimise abil. EL tõhustab sihtotstarbelist kaubandusdialoogi, et teha täiendavaid edusamme. EL osutab jätkuvalt toetust jõupingutustele kaubanduse liberaliseerimiseks Lõuna-Aasias ning innustab Pakistani edendama piirkonnasisest kaubandust, eelkõige India ja Afganistaniga.

EL tervitab Pakistani võetud meetmeid terrorismivastase võitluse alaste jõupingutuste suurendamiseks ning tunnistab Pakistani rahva ja relvajõudude ennastohverdavat tegevust, eelkõige riigi loodepiiri provintsis käimasolevate operatsioonide käigus. Euroopa Liit väljendab veendumust, et edu saavutamine tugevdab märkimisväärselt demokraatlikult valitud valitsust ja aitab tal saavutada oma poliitilised ja arengualased eesmärgid. EL rõhutab, et seoses Swati kriisiga tuleb viivitamatult läbi viia humanitaaroperatsioon, ning on valmis osutama täiendavat toetust, mis võimaldaks ümberasustatud isikutel kodudesse tagasi pöörduda. EL osutab Pakistani valitsusele toetust, et viia ellu ulatuslik piirkonna taastamis- ja ülesehituskava.

Afganistan

EL kinnitab oma pikaajalist pühendumust sellele, et toetada Afganistani tema teel julgeoleku, stabiilsuse ja jõukuse suunas, rõhutades samas, et esmavastutus riigi arengu eest on Afganistani ametivõimudel.

Tunnistades, et esimene Afganistani juhtimisel toimuv valimisprotsess toimub keerulises keskkonnas, peab EL kõige olulisemaks korraldada Afganistanis presidendi- ja kohalike omavalitsuste valimised, mis on usaldusväärsed, kõiki osapooli kaasavad, turvalised ja kooskõlas rahvusvaheliste standarditega ning mis suurendaksid Afganistani elanike toetust enda institutsioonidele. Eriti oluline on, et riik teostab oma võimu erapooletult ja ausalt, tagamaks et ühtegi kandidaati ei seata ebaõiglaselt ebasoodsatesse tingimustesse. Poliitilisel legitiimsusel on keskne koht selles, et teha Afganistanis täiendavaid edusamme. Afganistani poliitikutel on oluline roll, et saavutada kontakt valijatega ning innustada Afganistani elanikke kasutama oma õigust valida riigile liidrid, osaledes augustis toimuvatel valimistel. Samuti teeb EL kandidaatidele üleskutse kasutada kampaaniaperioodi selleks, et tutvustada valimisprogramme, mis teavitavad elanikkonda ja kaasavad elanikkonna poliitilisse protsessi. Rahvusvaheliste jõupingutuste osana toetab EL jätkuvalt valimisi ning lähetab Afganistani rahvusvaheliste vaatlejate meeskonna.

EL on jätkuvalt pühendunud sellele, et toetada Afganistanis õigusriiki ja head valitsemistava ning kutsub Afganistani valitsust tungivalt üles pidama esmatähtsaks märkimisväärse edu saavutamist kõnealuses valdkonnas, eelkõige piirkondlikul tasandil. ELi tegevuse keskmes on Afganistani suutlikkuse ja omavastutuse suurendamine nii politseis kui tsiviilsektoris. Sellega seoses on Afganistanis asetleidva ELi aktiivse tegevuse keskseks väljundiks ELi politseimissioon EUPOL Afganistan, mille praegune mandaat näeb ette kuni 400 rahvusvahelise isikkoosseisu liikme lähetamise, kelle ülesandeks on teostada jälgimist, juhendamist, nõustamist ja koolitamist politsei ja õigusriigi põhimõtte laiemas valdkonnas. Euroopa Ülemkogu rõhutab, et oluline on võimalus lähetada NTMA raames Afganistani Euroopa eripolitseiüksus, mis on täiendav algatus politsei suutlikkuse suurendamisel. EL viib ellu märtsis võetud kohustuse vaadata läbi, mida ta saab strateegiliselt ja praktiliselt teha, et suurendada Afganistani suutlikkust õigusriigi põhimõtte elluviimisel ning aidata Afganistani valitsusel parandada inimõiguste ja hea valitsemistava järgimist.

EL rõhutab, et Afganistani kokkulepe ja Afganistani riiklik arengustrateegia on endiselt asjakohane raamistik Afganistani poliitiliseks, sotsiaalseks ja majanduslikuks arenguks ning et UNAMA koordineeriv roll on rahvusvahelise üldsuse jõupingutuste keskmes. Sellega seoses kavatseb EL Afganistani ülesehitamise ja arengu olulise partnerina tõhustada ja tugevdada oma pühendumist Afganistanis, kasutades selleks Euroopa Ühenduse ja liikmesriikide meetmeid.

AVALDUS BIRMA/MYANMARI KOHTA

Euroopa Ülemkogu kutsub üles viivitamata ja tingimusteta vabastama Aung San Suu Kyi, kes on väsimatult seisnud vabaduse ja demokraatia üldiste väärtuste eest. Kui teda ja kõiki teisi poliitvange ei vabastata, kahjustatakse 2010. aasta valimiste usaldusväärsust veelgi. EL reageerib täiendavate suunatud piiravate meetmete võtmisega. Me kutsume Birmat/Myanmari üles alustama tõelist üleminekut demokraatiale, mis toob tema rahvale rahu ja jõukust.

Sellela seoses tervitab Euroopa Ülemkogu naaberriikide selgeid üleskutseid vaba, õiglase ja kaasava poliitilise protsessi järele. Lisaks kinnitab EL taas oma kindlat toetust ÜRO heade teenete missioonile ja peasekretäri Ban Ki Mooni isiklikule osalemisele, sealhulgas tema peatsele visiidile Birmasse/Myanmari.

AVALDUS KOREA RAHVADEMOKRAATLIKU VABARIIGI (KRDV) KOHTA

Euroopa Ülemkogu mõistab kindlalt hukka KRDV viimatiselise tuumakatsetuse ja ballistiliste raketide tehnoloogia ja kasutamise katsetused. ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonide selline rikkumine on suureks ohuks rahule ja stabiilsusele Korea poolsaarel ning ohustab nii piirkonna kui ka rahvusvahelist julgeolekut.

Sellega seoses tervitab Euroopa Ülemkogu ühehäälselt vastu võetud ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1874, millega tugevdatakse rahvusvahelisi sanktsioone KRDV režiimi suhtes.

Euroopa Ülemkogu kutsub nõukogu ja Euroopa Komisjoni üles kõnealust resolutsiooni jõuliselt ja viivitamata üle võtma, et tugevdada Põhja-Korea juhtide ja nendega seotud üksuste vastu suunatud sunnimeetmeid. Euroopa Ülemkogu rõhutab kõikide nimetatud meetmete kiire ja tõhusa rakendamise tähtsust, sealhulgas KRDVsse suunduvate ja/või sealt lähtuvate kaubasaadetiste kontrollimiseks mõeldud meetmed.

Euroopa Ülemkogu kutsub KRDVd üles hoiduma mis tahes uutest asjakohaste ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonide rikkumistest, neid rakendama ning astuma dialoogi ja tegema koostööd, sealhulgas taastama peatselt kuuepoolsed läbirääkimised.

AVALDUS IRAANI KOHTA

Euroopa Ülemkogu kinnitab 15. juunil 2009. aastal vastu võetud nõukogu järeldused. Nõukogu rõhutab, et Iraani valimiste tulemused peavad kajastama Iraani rahva püüdlusi ja valikuid. Euroopa Ülemkogu kordab, et Iraani ametivõimud peaks uurima valimiste läbiviimisel esilekerkinud probleeme.

Euroopa Liit jälgib tõsise murega reageerimist Iraanis toimuvatele protestidele. EL mõistab hukka protestijate vastu vägivalda kasutamise, mis on põhjustanud inimelude kaotuse. Euroopa Ülemkogu kutsub Iraani ametivõime tungivalt üles tagama kõigi iraanlaste rahumeelse kogunemise ja seisukohtade väljendamise õigust. Ametivõimud peaksid hoiduma jõu kasutamisest rahumeelsete meeleavalduste vastu. Euroopa Ülemkogu mõistab hukka ajakirjanike, meediaväljaannete, sidekanalite ja protesteerijate mahasurumise, mis on vastuolus valimistele eelnenud suhteliselt avatud ja julgustava perioodiga.

Euroopa Ülemkogu rõhutab selle tähtsust, et Iraani osaleks koos rahvusvahelise kogukonnaga vastastikuse austuse vaimus ja tunnustades täielikult Iraani rahvusvahelisi kohustusi kõikides, eelkõige Iraani tuumaprogrammiga seotud mureküsimustes.

Euroopa Ülemkogule esitatud dokumendid

- Nõukogu poolt 9. juunil 2009 vastuvõetud aruanne finantstoetusskeemide tõhususe kohta (10772/09 + ADD 1)
- Nõukogu poolt 9. juunil 2009 vastuvõetud aruanne Euroopa majanduse elavdamise kava kohta (10771/09)
- Nõukogu poolt 9. juunil 2009 vastuvõetud järeldused kliimamuutustega võitlemise rahvusvahelise rahastamise kohta (10827/09)
- Nõukogu poolt 9. juunil 2009 vastuvõetud järeldused ELi finantsjärelevalve tugevdamise kohta (10862/09)
- Nõukogu poolt 15. juunil 2009 vastuvõetud järeldused Lähis-Ida rahuprotsessi kohta (11046/09)
- Eesistujariigi aruanne EJKP kohta (10748/09)
- Nõukogu poolt 15. juunil 2009 vastuvõetud järeldused teemal Euroopa südametunnistus ja totalitarism (10710/1/09 REV 1).
